

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2940

Vragen van de leden **Oostenbrink** en **Van Zanten** (beiden BBB) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en de Ministers van Asiel en Migratie over *het artikel «Visumvrij reizen 85 miljoen Turken stap dichterbij: «Grip op migratie? Vergeet het dan maar»»* (ingezonden 24 juli 2025).

Antwoord van Minister **Brekelmans** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 29 augustus 2025)

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Visumvrij reizen: 85 miljoen Turken stap dichterbij, grip op migratie vergeet het dan maar» in De Telegraaf van 22 juli 2025?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat de Europese Commissie serieus overweegt om visumvrij reizen voor alle Turkse staatsburgers in te voeren, terwijl Turkije niet voldoet aan alle 72 voorwaarden van de visumliberaliseringsroutekaart, met name het weigeren om de veel te brede antiterreurwetgeving aan te passen?

Antwoord 2

Nee. Invoering van visumliberalisatie is op dit moment niet aan de orde aangezien Turkije niet voldoet aan de daarvoor geldende criteria. Turkije moet nog voldoen aan zes van de 72 criteria. Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 4.

Het Schengen visumcomité besloot tot aanpassing van het Schengen cascademodel voor Turkije. De aanpassing van het Schengen cascademodel heeft als doel om efficiënter om te gaan met bonafide, frequente reizigers, en om meer uniformiteit te realiseren in het visumafgiftebeleid, zodat Schengen-landen in vergelijkbare gevallen visa met eenzelfde geldigheidsduur en type afgeven. Het gaat bij dit model dus niet om visumliberalisatie. Het cascade-model is een systeem waarbij de geldigheidsduur van het visum stapsgewijs wordt verlengd op basis van de reisgeschiedenis en naleving van de overige visumvoorwaarden door de aanvrager. De voorwaarden voor het verkrijgen van een visum blijven onveranderd.

Turkse reizigers die eerder op de juiste manier gebruik van hun visum hebben gemaakt, kunnen voortaan bij een tweede aanvraag een *multiple*

entry visa (MEV) aanvragen voor de duur van zes maanden. Dit loopt stapsgewijs op naar een geldigheid van vijf jaar. Het gaat daarbij om reizigers die goede redenen hebben om met regelmaat naar het Schengengebied te reizen, zoals bijvoorbeeld werknemers van bedrijven die veel zakendoen met Nederland. Het vorige cascademodel maakte een MEV van een jaar pas mogelijk na de derde aanvraag.

Vraag 3

Hoe beoordeelt u deze ontwikkeling in het licht van de aanhoudende afbraak van democratie en rechtsstaat in Turkije, waaronder het knevelen van de pers, politieke tegenstanders en het ontbreken van onafhankelijke rechtspraak? Hoe verklaart u dat de Europese Commissie überhaupt vasthoudt aan dit plan, terwijl Turkije zich steeds verder verwijdt van Europese normen en waarden?

Antwoord 3

Zie het antwoord op vraag 2 en 4. Turkije voldoet niet aan de uitstaande voorwaarden voor visumliberalisatie en deze is dan ook niet aan de orde.

Vraag 4

Kunt u aangeven welke criteria in uw optiek nog openstaan voordat visumliberalisering daadwerkelijk tot de mogelijkheden behoort?

Antwoord 4

Turkije voldoet nog niet aan alle eisen voor visumliberalisatie. Er staan nog zes van de 72 criteria uit het stappenplan voor een visumvrije regeling met Turkije open. Hierop vindt geen voortgang plaats. Deze zes criteria zijn als volgt:

- 1) anti-corruptie maatregelen;
- 2) operationele samenwerkingsovereenkomst met Europol;
- 3) aanpassing wetgeving en praktijken inzake terrorismebestrijding;
- 4) aanpassing wetgeving inzake bescherming van persoonsgegevens;
- 5) doelmatige justitiële samenwerking in strafzaken met alle EU-lidstaten;
- 6) uitvoering van alle bepalingen van de EU-Turkije overname-overeenkomst.

Vraag 5

Hoeveel Turkse staatsburgers hebben nu al visumvrije toegang tot Europa, voornamelijk via zogenaamde groene of grijze paspoorten?

Antwoord 5

Turkse staatsburgers die reizen op een speciaal (groen) paspoort, een dienst (grijs) paspoort, of een diplomatiek (zwart) paspoort, hebben visumvrije toegang tot de Schengenzone. Een speciaal (groen) paspoort wordt uitgegeven aan (1) personen die in dienst zijn van de Turkse overheid, of gepensioneerd die in het verleden in dienst waren van de Turkse overheid, (2) hun partners en kinderen, (3) medewerkers (van een bepaald niveau) van bepaalde Turkse publieke instellingen, zoals publieke banken, Kamers van Koophandel, en handelsassociaties, en (4) exporteurs die een minimum volume per jaar exporteren. Een dienst (grijs) paspoort wordt uitgegeven aan personen die voor officiële zaken naar het buitenland moeten reizen, en niet in aanmerking komen voor de andere categorieën. Een diplomatiek (zwart) paspoort wordt voornamelijk uitgegeven aan Turkse diplomaten en bewindspersonen.

Er is geen inzicht in de aantallen van deze paspoorten die op dit moment in omloop zijn (en daarmee naar Europa reizen).

Vraag 6

Kunt u bevestigen dat visumliberalisering feitelijk neerkomt op het openen van de buitengrenzen van de Europese Unie (EU) voor 85 miljoen Turkse staatsburgers, zonder dat Nederland daar zelfstandig nog zeggenschap over heeft?

Antwoord 6

Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 7

Kunt u garanderen dat, zolang Turkije niet aan álle voorwaarden voldoet – waaronder aanpassing van de antiterreurwetgeving en herstel van persvrijheid – Nederland zich binnen de EU stevig blijft verzetten tegen visumvrij reizen voor Turken?

Antwoord 7

Visumliberalisatie is een Europees proces gebaseerd op objectieve criteria. Het kabinet houdt onverminderd vast aan de vervulling van alle benchmarks, zie hiervoor ook het antwoord op vraag 4.

Vraag 8

Kunt u een risicoanalyse met betrekking tot deze visumliberalisering delen met de Kamer, inclusief de gevolgen voor de Nederlandse samenleving, de impact op de grensregio's, impact op de landbouwsector en sociale cohesie?

Antwoord 8

Zie antwoord op vraag 2. Er is geen sprake van visumliberalisering.

Vraag 9

Kunt u aangeven welke voordelen deze visumliberalisering heeft voor Nederland?

Antwoord 9

Zie antwoord op vraag 2. Er is geen sprake van visumliberalisering. De voorwaarden voor het afgeven van een visum blijven onveranderd.

Vraag 10

Overwegende dat de BBB voorstander is van het stoppen van het kandidaat-lidmaatschap van Turkije en het afbreken van EU-toetredingsonderhandelingen, hoe verhoudt het kabinetsbeleid zich tot eventuele visumliberalisering voor Turkije?

Antwoord 10

Zie het antwoord op vragen 7 en 8. Daarbij zij nog opgemerkt dat visumliberalisatie en EU-toetreding twee afzonderlijke trajecten zijn waarvoor afzonderlijke, zij het deels vergelijkbare, criteria gelden. Zoals u weet liggen de toetredingsonderhandelingen tussen de EU en Turkije sinds juni 2018 stil door de aanhoudende achteruitgang op het gebied van de democratie, de rechtsstaat en de grondrechten in Turkije.

Vraag 11

Bent u bereid aan te dringen op een gezamenlijk standpunt met andere Europese lidstaten dat visumvrije toegang voor Turkse burgers niet gecombineerd mag worden met voortzetting van toetredingsonderhandelingen?

Antwoord 11

Zie het antwoord op vragen 4 en 10.

Vraag 12

Overwegende dat bij de BBB-fractie grote zorg bestaat dat visumvrij reizen leidt tot toenemende migratiedruk op Nederland en de EU, welke maatregelen ziet u als noodzakelijk om dat risico adequaat te beheersen?

Antwoord 12

Zie het antwoord op vraag 2. Er is geen sprake van visumvrij reizen.

Vraag 13

In welke mate biedt het asiel- en migratiepact van de EU (met o.a. solidariteit en herverdeling), dat volgend jaar juni wordt ingevoerd, voldoende instrumenten aan Nederland om ongecontroleerde instroom via visumvrij reizen tegen te gaan?

Antwoord 13

Zie het antwoord op vraag 2. Er is geen sprake van visumvrij reizen.

Vraag 14

Overwegende dat voor wie niet voldoet aan toelatingscriteria (zoals visumvrije toegang) het traditionele migratiesysteem wel van kracht blijft, hoe garandeert u dat vluchtelingenprocedures uit Turkije niet als indirecte route gebruikt kunnen worden indien visumvrij reizen wordt ingevoerd?

Antwoord 14

Zie het antwoord op vraag 2.

Vraag 15

Deelt u het standpunt dat toetredingsonderhandelingen met Turkije moeten stoppen vóórdat enige vorm van visumvrij reizen wordt toegestaan?

Antwoord 15

Zie het antwoord op vragen 2 en 10.

Vraag 16

Wat zijn volgens u de reële migratiegevolgen van het openstellen van visumvrij reizen voor 85 miljoen mensen uit een instabiel, autoritair geleide staat als Turkije?

Antwoord 16

Zie antwoord op vraag 2. Er is geen sprake van visumvrij reizen.

Vraag 17

Hoe denkt u grip te houden op migratie als Turkse staatsburgers straks zonder visum naar Nederland kunnen reizen en zich hier vervolgens beroepen op verblijf, asiel, medische zorg of gezinshereniging?

Antwoord 17

Zie het antwoord op vraag 2. Er is geen sprake van visumvrij reizen.

Vraag 18

Klopt het dat bestaande afspraken in het migratiepact van de EU (zoals herverdeling of solidariteit) onvoldoende bescherming bieden tegen de toestroom die dit plan teweegbrengt?

Antwoord 18

Zie het antwoord op vraag 2. Er is geen sprake van visumvrij reizen.

Vraag 19

Hoe verhoudt deze koers zich tot het principe van Nederlandse soevereiniteit en eigen migratiecontrole, die voor BBB essentieel is?

Antwoord 19

Zie het antwoord op vraag 2. Er is geen sprake van visumvrij reizen.

Vraag 20

Bent u bereid zich binnen de EU krachtig te verzetten tegen zowel visumliberalisering voor Turkije als voortgang van de toetredingsonderhandelingen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 20

Zie het antwoord op vragen 2 en 10.